

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА „Стипендирање студената из буџета Републике Србије“

2. фебруар 2023. године

Успешни и талентовани студенти који постижу изузетна образовна постигнућа представљају потенцијал за развој земље и друштва. Националне стратегије препознају важност пружања подршке младима у области високог образовања. Један од видова те подршке јесте стипендирање студената из буџета Републике Србије. У просеку, из буџета Републике Србије за три школске године, односно за школску 2018/19, 2019/20. и 2020/21. годину, за стипендије је издвајано око две милијарде динара годишње и стипендирано преко 11 хиљада студената годишње.

Износ средстава за стипендије и број додељених стипендија студентима растао је из године у годину, али се о ефектима датих стипендија недовољно извештавало. Притом, постоји ризик од тога да се значајан део стипендија студентима усмерава у области где је присутан вишак кадрова на тржишту рада. Велики број давалаца и корисника стипендија, као и различите врсте и износи стипендија, указују на потребу успостављања системског и координисаног приступа приликом њихове доделе. Поред тога, постоји потреба за унапређењем критеријума за доделу стипендија студентима из осетљивих друштвених група.

Државна ревизорска институција спровела је ревизију сврсисходности пословања на тему „Стипендирање студената из буџета Републике Србије“. Субјект ревизије било је Министарство просвете, науке и технолошког развоја, које додељује стипендије студентима из буџета Републике Србије, у области студентског стандарда и у области науке. Такође, субјект ревизије било је и Министарство омладине и спорта, које додељује стипендије студентима из буџета Републике Србије, у области омладине, кроз Фонд за младе таленте Републике Србије. Након спроведене ревизије утврдили смо следеће:

Министарство просвете и Министарство омладине пропуштају прилику да стипендирају већи број студената из буџета Републике Србије јер постојећи начин доделе и праћења стипендија није довољно ефикасан.

Наведено смо утврдили на основу закључака, које износимо у наставку, а који су донети на основу налаза приказаних испод сваког закључка.

Закључак 1. Постојећи начин стипендирања није довољно ефикасан у спречавању појаве да студенти примају више од једне стипендије из републичког буџета за исту школску годину

- Налаз 1.1. Након студентске стипендије, око 1.000 студената годишње примало је и стипендију за младе таленте у земљи иако није дозвољено примати више стипендија из буџета Републике Србије за исту школску годину

- Налаз 1.2. Око 9% корисника стипендије за изузетно надарене студенте примало је и стипендију за младе таленте у земљи иако није дозвољено истовремено примати више стипендија из републичког буџета

Закључак 2. Осетљиве друштвене групе и приоритетне области за друштво нису у довољној мери препознате при додели појединих врста стипендија студентима

- Налаз 2.1. Блажи услови и критеријуми за доделу студентских стипендија студентима из осетљивих друштвених група нису јасно дефинисани, притом положај студената из материјално угрожених породица није ни узет у обзир
- Налаз 2.2. Није успостављено радно тело за утврђивање приоритетних области за друштво, иако је рок био до 2020. године, услед чега је изостала основа за усмеравање стипендија ка студентима који се образују у тим областима

Закључак 3. Нису у потпуности успостављени одговарајући механизми за праћење ефеката стипендирања изузетно надарених студената и младих талената

- Налаз 3.1. Министарство просвете није предвидело механизам задржавања и праћења останка у земљи након завршених студија за кориснике стипендија за изузетно надарене студенте
- Налаз 3.2. Министарство омладине успоставило је механизам задржавања у земљи по завршетку студија за кориснике стипендија за младе таленте, али остатак стипендиста у земљи не прати у довољној мери

У циљу успостављања ефикаснијег система стипендирања студената из буџета Републике Србије, Државна ревизорска институција дала је следеће **препоруке Министарству просвете**: да предузима неопходне мере када студент за исту школску годину прима другу стипендију из буџета Републике Србије; да покрене иницијативу за успостављање јединственог регистра стипендија, као и радног тела за утврђивање приоритетних области друштва; и да прилагоди услове конкурса и унапреди критеријуме за доделу студентских стипендија студентима из осетљивих друштвених група.

Такође, у циљу успостављања ефикаснијег система стипендирања студената из буџета Републике Србије, Државна ревизорска институција дала је следеће **препоруке Министарству науке, технолошког развоја и иновација**: да конкурсе за доделу стипендија младим талентима у земљи спроводи раније; и да потпуније и ажурније прати испуњење обавеза стипендираних младих талената.